

V TOMTO VYDÁNÍ ZPRAVODAJE:

- ZASTUPITELSTVO OBCE
- POPLATKY ZA ROK 2021
- SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ
- ROZHOVOR: IRENA VÁGNEROVÁ

ZASTUPITELSTVO OBCE

Zasedání zastupitelstva obce se koná ve středu 24. 3. 2021 v 17.00 hod. v malém sále tělocvičny Postřelmov.

Z programu jednání:

- zahájení, volba členů návrhové komise, ověřovatelů zápisu a jmenování zapisovatele,
- kontrola usnesení ze zasedání zastupitelstva obce a zpráva starosty o činnosti rady obce od 16. 12. 2020 do 24. 3. 2021,
- „Kupní smlouva“ na koupi pozemků parc. č. 530/2 a parc. č. 1938/17 z majetku Českých drah a. s. do majetku obce Postřelmov,
- informace o plnění rozpočtu obce za leden – únor 2021,
- Dodatek č. 2 ke „Smlouvě o výpůjčce“ majetku mezi obcí Postřelmov a MŠ Postřelmov,
- Dodatek č. 2 ke „Smlouvě o výpůjčce“ majetku mezi obcí Postřelmov a ZŠ Postřelmov,
- rozpočtového opatření č. 1 sociálního fondu obce pro rok 2021,
- rozpočtového opatření č. 1 Fondu obnovy vodovodu a kanalizací pro rok 2021,
- rozpočtového opatření č. 1 pro rok 2021,
- různé, závěr.

Upřesněný a doplněný program jednání zastupitelstva obce bude zveřejněn na plakátech a webových stránkách obce.

POPLATKY ZA ROK 2021

NÁZEV POPLATKU	VÝŠE	SPLATNOST
— vyúčtování vodného a stočného za II. pololetí 2020		do 31. 3. 2021
<i>U úhrady vodného a stočného uvést variabilní symbol dokladu!</i>		
— poplatek za psa	200,- Kč/rok	do 30. 4. 2021
— komunální odpad	500,- Kč/osoba/rok	do 31. 10. 2021
VS – prvních 6 číslic rodného čísla. Číslo účtu obce Postřelmov: 1905697329/0800		

ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ A SBĚR VELKOOBJEMOVÉHO A NEBEZPEČNÉHO ODPADU

Místo zpětného odběru elektropřístrojů, velkoobjemového a nebezpečného odpadu u kotelny v ulici Závoračká bude otevřeno v sobotu **6. 3. od 8.30 hod. do 12.00 hod. a ve čtvrtek 18. 3. 2021 od 12.30 hod. do 17.00 hod.** Elektrozařízení, velkoobjemový a nebezpečný odpad mohou odevzdat pouze občané s trvalým bydlištěm v obci nebo ti, kteří na území obce vlastní nemovitost.

SVOZ PLASTŮ A TETRAPAKŮ

Svoz plastů a nápojového kartonu (tetrapak) bude proveden v **pondělí 1. 3. 2021 od 6.00 hod.** Žádáme vás, abyste plastové láhve sešlápli a co nejvíce zmenšili jejich objem, aby se jich do sběrného pytle (žlutá barva) vlezlo co nejvíce. Totéž proveďte i s nápojovými kartony (červený pytel).

AKCE UVEDENÉ V KALENDÁŘI V BŘEZNU

Oznamujeme občanům, že všechny březnové **kulturní, společenské a sportovní akce**, které jsou uvedené v obecním kalendáři, jsou **zrušeny**. Děkujeme za pochopení.

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ

Rozhodným okamžikem sčítání je **půlnoc z pátku 26. března 2021 na sobotu 27. března 2021**. Fyzická osoba podléhající sčítání je povinna poskytnout zákonem požadované údaje. Sčítání je primárně navrženo jako online, tedy bez nutnosti kontaktu s dalšími osobami. **Sčítání podléhá:**

- a) každá fyzická osoba, která má v rozhodný okamžik na území České republiky trvalý pobyt nebo přechodný pobyt nad 90 dnů, nebo které byl na území České republiky udělen azyl, doplňková ochrana nebo dočasná ochrana,
- b) každá další fyzická osoba, která je na území ČR v rozhodný okamžik přítomna,
- c) každý dům (i neobydlený) a každý byt (i neobydlený).

Povinnost sečíst se se nevztahuje pouze na cizince, kteří jsou v ČR na dobu kratší než 90 dnů (například turisté), a na cizince požívající diplomatické výsady a imunity.

Do 9. 4. 2021 má každý možnost sečíst se online prostřednictvím elektronického formuláře na webu www.scitani.cz nebo v mobilní aplikaci. Kdo se nesečte online, má zákonnou povinnost od 17. 4. do 11. 5. 2021 vyplnit a odevzdat listinný formulář. Jeho distribuci zajišťují sčítací komisaři. Za osoby mladší 18 let, osoby omezené ve svéprávnosti a podobně provádí sečtení jejich zákonný zástupce, opatrovník nebo osoba k tomu oprávněná.

Podrobnější informace naleznete na webu obce nebo na www.scitani.cz.

UKLÁDÁNÍ VĚTVÍ

Větvě z ořezu stromů lze uložit do vyhrazeného prostoru u zahrádkářské osady v části Vyhňalov. **Místo je určené pouze pro uložení větví!**

JARNÍ ÚKLID

Obrácíme se touto cestou na občany s prosbou, aby pomohli s jarním úklidem veřejného prostranství v okolí svého bydliště. Odvoz smetí z úklidu zajistí pracovníci obce po předchozí dohodě na OÚ – tel. 583 480 718. Děkujeme.

PODĚLTE SE O STARÉ FOTOGRAFIE NAŠÍ OBCE

Prostřednictvím zpravodaje Střela žádáme vás, občany, kteří vlastníte po svých rodičích a prarodičích staré fotografie dokumentující události a proměny života naší obce (budovy, oslavy, hody, sportovní, kulturní a společenské události), abyste nám pomohli vytvořit archiv obce, který by sloužil k ukládání obrazových či jiných dokumentů z minulých let. Fotografie bychom oskenovali a poté vám je vrátili. Fotografie budou následně využívány pro tvorbu publikací, výstav, kalendářů apod.

Za organizátory – Luděk Nevoral tel. 725 060 623; e-mail: nevoral@postrelmov.cz). Děkujeme za vaši podporu!

ROZLOUČILI JSME SE ...

30.1. Olga Čejková (81)

8.2. Zdenka Rozsypalová (90)

21.2. Eliška Podobová (61)

NABÍDKA PRÁCE NA ARCHEOLOGICKÉM VÝZKUMU V POSTŘELMOVĚ

Hledáme studenty a důchodce na práci (DPP) na záchranném archeologickém výzkumu v Postřelmově. Odměna 100 Kč/hod. Pro více informací volejte 602 702 987.

OMEZENÍ PROVOZU OBCENÍHO ÚŘADU PO DOBU VLÁDNÍCH OPATŘENÍ

ÚŘEDNÍ HODINY: PONDĚLÍ A STŘEDA 9.00 – 11.00 HOD. A 14.00 – 17.00 HOD.

Dodržujte tato pravidla:

- použití ochranných prostředků dýchacích cest (*respirátor nebo 2 chirurgické roušky*),
- použití dezinfekce rukou po vstupu do budovy (stojan umístěn v přízemí budovy),
- dodržování odstupu 2 metry mezi osobami.

Žádáme občany, aby v co nejvyšší míře využívali písemný, elektronický či telefonický kontakt k vyřízení svých záležitostí. Kontakty na pracovníky OÚ jsou uvedeny na webu obce Postřelmov, na str. 4 tohoto zpravodaje a v kalendáři obce. Děkujeme za pochopení.

POMOC SENIORŮM S REGISTRACÍ NA OČKOVÁNÍ PROTI COVID-19

Obec Postřelmov nabízí starším občanům, kteří nemají možnost obrátit se na své rodinné příslušníky, **pomoc při registraci a rezervaci do „Centrálního rezervačního systému Ministerstva zdravotnictví ČR“** na očkování proti covid-19. V případě zájmu se obraťte na Ing. Petru Balcárkovou, tel. 774 878 441.

KONTAKTY NA ZAMĚSTNANCE OBCENÍHO ÚŘADU:

Ing. Jiří Pumprla, starosta	.....	583 480 711,	724 183 457
Jindřiška Bartošová, pokladna	.....	583 480 712,	725 060 620
Ing. Miroslava Nezbedová, ŽP a úsek dopravy...		583 480 713,	725 060 621
Luděk Nevoral, věci majetkoprávní	.....	583 480 714,	725 060 723
Ing. Daniela Sonntágová, ekonomika	.....	583 480 716,	725 060 624
Marie Sobotková, účetnictví	.....	583 480 716,	774 483 886
Jana Kolářová, matrika	.....	583 480 717,	725 060 622
Miroslav Vláčel, správa majetku a kotelen	.....	583 480 718,	724 183 458

KONTAKTY	OBCENÍ ÚŘAD	tel. 583 480 711	www.postrelmov.cz
	ZÁKLADNÍ ŠKOLA	tel. 583 437 095	www.zspostrelmov.cz
	MATEŘSKÁ ŠKOLA	tel. 583 437 094	www.skolka.postrelmov.org
	KULTURNÍ DŮM	tel. 607 504 949	www.kulturak.postrelmov.org
	KNIHOVNA	tel. 774 878 441	www.postrelmov.knihovna.cz
	TĚLOCVIČNA	tel. 725 060 628	www.sport.postrelmov.org
	PENZION U LÍPY	tel. 725 060 625	www.penzion.postrelmov.org

HLÁŠENÍ PORUCH – vakuová kanalizace – 607 892 490

HLÁŠENÍ PORUCH – dodávka tepla a TUV z kotelen Nová a Závořická – 721 747 718

MĚSTSKÁ POLICIE ZÁBŘEH – 737 518 492

VELITEL HASIČŮ POSTŘELMOV (Mgr. Libor Sedlařík) – 602 286 235

Číslo účtu obce Postřelmov: 1905697329/0800

MATEŘSKÁ ŠKOLA

POHÁDKOVÝ ČAS V MŠ

Na začátek února připadly hned jarní prázdniny. I přesto byla mateřská škola v tyto dny otevřená a děti si v ní pobyt náramně užily. Paní učitelky ze všech tříd si pro ně připravily pohádkové putování. Každý den se seznamovaly s tradičními lidovými pohádkami. Děti se dozvěděly, jak vznikaly, proč se vlastně vypráví a jaké je jejich kouzlo.

Každý den děti překvapilo maňáskové nebo loutkové divadélko. Pozorně je sledovaly a také si je samy hrály. Poznaly v nich různé pohádkové bytosti kladné

i záporné. Bez hradu, zámku, prince či princezny by nebyla pohádka. A tak si děti postavily zámky, hrady, zdolávaly pohádkovou překážkovou dráhu, hledaly s princem cestu za princeznou.

Vyprávění bylo pro děti nejen zábavné, ale i velice poučné. Dozvěděly se z nich, že *dobro vždy zvítězí nad zlem*. A jaké pohádky jsou u dětí nejoblíbenější? U nejmenších dětí, *Myšiček*, zvítězila pohádka „O Červené Karkulce“, v *Zabičkách* pohádka „O koblížkovi“, v *Ježečích* „O třech prasátkách“ a u nejstarších dětí, *Zajíčků*, také pohádka „O Červené Karkulce“. (K. J.)

Myšičky - O veliké řepě

Ježečci - O třech prasátkách

Zabičky - O koblížkovi

Zajíčci - O Červené Karkulce

LUANA GASTRO s.r.o.

zajišťuje v Postřelmově rozvoz jídel nebo vyzvednutí u okénka od pondělí do soboty.

Cena menu ve všední dny

73,- Kč (včetně rozvozu nebo vlastního vyzvednutí u okénka do svého jídlonosiče)

83,- Kč (včetně misek a rozvozu nebo vlastního vyzvednutí u okénka)

Cena sobotního menu

120,- Kč (včetně misek a rozvozu)

Objednávky přijímáme i daný den do 8.00 hod. na tel.č. 605 501 783.

Platit můžete také stravenkami a e-stravenkami.

Hledejte slova: ASI, AUTOBUS, BABICE, BIČE, BÍLEK, CESTA, ČIN, DÍLO, EXPLOZE, FAVORIT, GOLEM, HORAL, CHAOS, IRIS, JAVORY, LAVOR, LIST, LÝKO, LYZ, KASA, KINO,

KOČÍ, KOPYTNÍK, KOST, KOTEL, KOZEL, KROK, KÝL, MATKA, MÍČEK, MÍSTO, MLOK, MOSTY, OBYDLÍ, OČI, OMAK, OKOP, OKNO, OLOVO, ORAT, OSEV, OSOBA, OVÁL PÁNEV, PAŠ, PLECH, PORYV, ROŠTÍ, SLED, SRP, STÁT, SVODY, ŠAŠEK, ŠATY, ŠIK, TERČ, TÍŽE, VOJ, VRŠ, ZOB, ŽEBRO.

B	A	B	I	C	E	O	L	Í	D	A	T	S	E	C
J	B	B	I	Č	E	Í	L	D	Y	B	O	Ř	P	T
A	E	Č	E	K	I	N	O	Y	T	Z	V	L	O	I
V	O	Ž	Í	O	I	N	T	Á	A	R	E	K	O	R
O	V	E	Í	Č	T	S	T	É	Š	CH	N	L	L	O
R	O	B	S	T	O	S	O	B	A	O	Á	L	E	V
Y	P	R	S	M	U	K	Í	O	N	V	P	B	Z	A
S	C	O	A	A	O	L	S	M	O	O	E	O	O	F
U	K	K	M	T	E	R	Č	Á	R	L	Y	Z	K	E
B	K	Ý	E	K	Í	N	T	Y	P	O	K	R	R	Z
O	M	L	L	A	Á	V	V	O	A	T	V	O	J	O
T	L	K	S	L	E	D	K	E	Š	A	Š	A	É	L
U	O	A	R	S	V	O	D	Y	U	T	S	I	L	P
A	K	R	O	K	C	K	E	Č	Í	M	E	I	K	X
H	O	R	A	L	S	I	R	I	M	E	L	O	G	E

Minulá tajenka: DODRŽUJTE PRAVIDLO 3R.

»»» Známe své sousedy? > STROMY JSOU JAKO „PANELÁKY“ PRO ŽIVOČICHY

Dendroložku **IRENU VÁGNEROVOU** jsem musela chvíli přesvědčovat, aby s rozhovorem souhlasila. Měla obavu, že stromy nejsou dost zajímavé téma. Naštěstí se přemluvit nechala...

Jakou školu jste vystudovala?

Ochranu životního prostředí na Univerzitě Palackého v Olomouci, kde byl tento obor nově otevřený jako první v ČR.

Být dendrologem není příliš běžné povolání. Co Vás k němu přivedlo?

Po škole jsem nastoupila do Vlastivědného muzea v Šumperku do oddělení ochrany přírody. Byl tam geolog, zoolog, botanik a dendrolog jim chyběl. Bylo to docela složité, v té době (rok 1984) bylo ošetřování stromů v plenkách, odborná literatura prakticky nebyla a neexistovaly specializované firmy, které by se zabývaly ošetřováním stromů. Dělal to dobrovolníci, kteří si potřebné přípravky vyráběli doslova na koleně. Ale podařilo se jim zachránit několik památných a významných stromů. Arboristika jako komplexní péče o dřeviny zejména v urbanizovaném prostředí se začala dynamicky rozvíjet až později a teprve před deseti lety bylo studium arboristiky otevřeno na Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy univerzity v Brně.

Z jakého důvodu nebyla dřívě arboristika tak potřebná jako nyní?

Do určité míry to souvisí se zákonem z roku 1992 o ochraně přírody a krajiny a paragrafy o obecné ochraně dřevin rostoucích mimo les proti poškozování a ničení a o povinnosti vlastníků pečovat o svoje dřeviny. Dnes už lze přesně definovat, jaké jsou správné technologie ošetřování stromů a co je naopak poškozující.

Na co si mají lidé dát v souvislosti s tímto zákonem pozor?

Například na poškozování stromů, a to nad zemí i pod zemí. Je třeba dát pozor na kořenový systém, který bývá průměrně jeden a půl násobně širší než jeho koruna. Důležitý je také správně prováděný řez a vazby větví. Neodborně prováděné ořezy mohou stromy poškodit trvale a nevratně. Pro stromy může být fatální i kontaminace jejich kořenového prostoru. A pak také na kácení, mimo les je kácení stromů s obvodem kmene větším než 80 cm a větších skupin keřů regulované, je potřeba požádat o povolení obecní úřad, který může jako kompenzaci uložit náhradní výsadbu. Kácejí se zejména stromy ve špatném stavu, které nelze ošetřit, u kterých došlo k nevratnému poškození nebo které jsou esteticky znehodnocené.

To platí i pro ovocné stromy?

Neplatí to pro ovocné dřeviny rostoucí v zastavěném území v zahradách, pokud ovšem nebyly vyhlášené jako památné nebo jsou osídlené zákonem chráněným druhem živočicha. Pro ostatní ovocné dřeviny to platí.

A co památné stromy? I u nás jich několik máme...

O památných stromech rozhoduje orgán ochrany přírody, který památný strom vyhlásil, a to i o způsobu ošetření a zásazích

do jeho ochranného pásma. V případě Postřelmova to je odbor životního prostředí Městského úřadu Zábřeh. Stav památných stromů je potřeba pravidelně kontrolovat. Pokud není v pořádku, navrhne odborník způsob ošetření, který musí odsouhlasit tento úřad. V Postřelmově byly v roce 1982 vyhlášeny památnými tři stromy: lípa u kostela, lípa u kapličky svatého Prokopa a topol černý V Kopci. V době vyhlášení stromy vypadaly velmi dobře, dnes už bohužel nevypadá dobře ani jeden.

Z jakého důvodu?

V případě lípy u kapličky sv. Prokopa došlo v minulosti, podle mého názoru, k zásadnímu poškození části kořenového systému zasahujícího do sousedního pole, když se začalo orat do větší hloubky. A vzhledem k tomu, že kořeny jsou jediný vyživovací orgán stromu, byla jeho destrukce rychlá. Lípa byla infikována dřevními houbami. Poté, co byly napadeny i kosterní větve troudnatcem kopyto-

vitým a začaly schnout, musela být lípa upravena na živé torzo, aby nedošlo k nekontrolovatelnému rozpadu koruny a poškození památkově chráněné kaple. Ale i jako mrtvé torzo má velký význam. Mrtvé a odumírající stromy jsou velmi atraktivní pro řadu organismů, které takové dřevo osídlují. Je to především hmyz, ale také netopýři, plši a dutinové druhy ptáků.

Topol V Kopci byl upraven na živé torzo teprve nedávno...

Tento topol vysadil v roce 1900 místní kostelník. V devadesátých letech ale začaly v obci rozsáhlé výkopy inženýrských sítí, které byly prováděny metr od paty jeho kmene. A vzhledem k tomu, že dospělý topol má kořenový systém založený ve vzdálenosti více než 10 m od kmene, tak došlo k jeho masivnímu poškození, koruna přestala být dostatečně vyživovaná a začala prosychat. Navíc do něj před pár lety uhořel blesk. Urychlilo to postup hniloby v kořenech, ve kmeni i v koruně, ale stále byla šance na jeho udržení. Ale vloni v říjnu se při silné vichřici pohnul v podloží a vychýlil se od svislé osy. S ohledem na vysoké riziko havárie bylo nutné radikálně snížit jeho výšku a upravit na stabilní torzo. Reakci stromu na tento zásah bude nutné ve zvýšené míře kontrolovat.

A lípa u kostela? Jak byla stará?

Odhadovaný věk je 250 let, ale přesně to stanovené nebylo. Zjišťování věku památných stromů navrtáním speciálním nebozetzem se standardně nedělá, protože je to přece jenom invaze do ochranné bariéry stromu. V případě této lípy byla bez souhlasu orgánu ochrany přírody neodborně odstraněná kosterní větev nad silnicí o průměru asi osmdesát centimetrů. Vzniklým poraněním do lípy pronikly dřevní houby způsobující hnilobu. Přes veškerou péči hniloba postupovala a zeslabovala tloušťku obvodové vrstvy nos-

**NÁROČNÝ VÝSTUP DO KORUNY STROMU
LANOVOU TECHNIKOU**

ného dřeva kmene. Proto bylo nakonec nutné stabilizovat lípu jako torzo. Dlužno říci, že toto torzo je velmi životaschopné. Jsou známy stromy, které obdobnou ztrátu primární koruny a části kmene přežily a doslova vstaly jako fénix z popela. Stačilo, že jim zůstala alespoň část funkčních kořenů, kmene a větví. Pokud jim bylo dopřáno dost času, vytvořily postupně nový kmen a sekundární korunu.

Mnohým lidem se živá torza stromů nelíbí...

Stejně jako lidé i stromy přirozeně stárnou, jejich nejstarší tkáň se rozpadají a každý rok se vytvářejí nové. Vznikají dutiny, odumírající a trouchnivé dřevo, a tento materiál je atraktivní pro řadu druhů mechů, řas, lišejníků, hub a živočichů. Čím je strom starší, tím více organismů jej obývá. Dnes je těchto starých, rozpadajících se stromů velmi málo a mnoho druhů živočichů vázaných na tento typ prostředí tak nemá kde žít a vymírá. Ale hlavně na venkově byla dříve často vidět

AKÁT U LÉKAŘSKÉHO DOMU

LÍPA U KŘÍŽKU NA VYHNÁLOVĚ

torza stromů přímo u stavení. Stromy je chránily před úderem blesku a jejich větve sloužily jako topivo, bezzemci často neměli jiný snadno dostupný zdroj energie. Po celé generace takovým stromům ořezávali větve v úrovni, kam dosáhli. Některé z takových staletých stromů dosud spokojeně žijí a jsou chráněné jako památné. Dnes jsou u domů standardem okrasné zahrádky a opravdu staré stromy v zahradách i ve volné krajině chybí, ačkoli i velmi staré stromy lze správným arboristickým opatřením udržet v provozně bezpečném stavu a s dobrou perspektivou dalšího vývoje.

Kromě památných stromů stojí v naší obci za pozornost mnohé další stromy. Jako třeba akát u lékařského domu nebo lípa u křížku na Vyhnálově.

Z mého pohledu je v celém Olomouckém kraji akát u lékařského domu ten nejkrásnější, který znám. S takovými velkými akáty (a také s jerlíný) se v našem kraji setkáváme hlavně u sokoloven. Jeho

věk odhaduji asi na sto let. Myslím si, že by se dalo v sokolské kronice dohledat, kdy a při jaké příležitosti se tyto stromy vysazovaly. Problém u tohoto akátu je, že má omezený kořenový prostor nutný pro přijímání vláhy, protože je obklopen zástavbou a silnicí. Lípa na Vyhňalově roste ve svahu nad silnicí a je pravděpodobně stejně stará jako křížek z roku 1882, u kterého stojí. I tomuto stromu hrozilo, že bude poničen. V devadesátých letech se prováděly výkopy pro inženýrské sítě na Vyhňalově. Jednou ráno jsem cestou do práce zjistila, že bagry začínají kopat i do svahu nad křížkem a lípou. Ihned jsem volala panu starostovi Kubíčkoví a starosta práce opravdu zastavil. Zjevně tam nakonec našli jiné řešení nepoškozující kořeny, což bylo velké štěstí. Kdyby kořeny překopali v původně plánovaném směru, lípa by se neudržela v podloží a spadla by. Velmi hodnotným stromem je i borovice na ulici Mírová.

Bývají památnými i ovocné stromy?

V ústředním seznamu památných stro-

mů najdeme i hrušně a moruše. Několik takových návrhů památných stromů jsem hodnotila. Před pár lety mě oslovil Spolek pátračů po historii Bratrušova a okolí, abych posoudila hrušeň, kterou vypátrali u polní cesty nad Bratrušovem, a případně připravila podklady pro návrh na vyhlášení památného stromu. Byla jsem velmi překvapená, protože ta více než 260 let stará hrušeň dlouho unikala pozornosti a navíc nebyla poškozená zemědělským hospodařením, jako jiné stromy v polích. Je to úžasný strom, pouze o jeden centimetr štíhlejší než největší hrušeň v republice, a památným stromem nakonec byla rozhodnutím městského úřadu v Šumperku vyhlášená. Statut památného stromu zajišťuje nejen fyzickou ochranu samotného stromu, ale i jeho životního prostoru, a umožňuje vlastníkovi stromu čerpat státní dotace na jeho odborné ošetřování.

Kolik let má nejstarší strom světa?

Roste blízko polárního kruhu ve Švédsku a říká se mu Old Tjikko, vánoční smrček. Není to žádný mohutný strom, ale pěti-metrový smrček. Vyrůstá z pařezu s mohutnými závaly dřeva a kořenovými náběhy. Nevyrostl ze semínka, ale povstal jako fénix ze zbytků živých tkání svého předchůdce a jeho předků. Jejich radiokarbo-nová analýza ukázala stáří kolem 9500 let. Velmi staré jsou i borovice osinaté ve Skalistých horách v Severní Americe, kde je také extrémní klima výrazně zpomalující rozvoj hnilob, takže kmeny těch borovic jsou bez dutin a kompaktní, ale z velké části mrtvé, živé jsou jen tenké vrstvy tkání na jejich obvodu a pokřivené větve. Po navrtání jejich kmenů speciálním nebozezem byl ze získaného vzorku velmi úzkých letokruhů odečten věk až 5000 let. Nejstaršími stromy v našem kraji jsou lípy a tisy staré 400 – 500 let. Mají už rozsáhlé dutiny a živé tkáně bychom

POLLNEROVA HRUŠEŇ V BRATRUŠOVĚ. HO-DNOCENÍ NÁVRHU PAMÁTNÉHO STROMU.

našli jen v nejmladších povrchových vrstvách kmenů, větví a kořenů. Jejich kmeny mívají tvar válce, často neúplného, někdy vypadají jako bizarní spletnice. Jsou to stromy, které většinou rostou na místech, kde nikomu nevadí a mají pro svůj vývoj místo i čas. Nejstarší lípa velkolistá v ČR roste nedaleko, na Pastvinách. Říká se jí Vejdova lípa a podle údajů v kronice byla zasazená v polovině 15. století. Tehdy si lidé často vyznačovali své pozemky zasažením stromů. Hraniční kameny jim mohl někdo odvalit, ale strom ne. A to je právě případ i Vejdovy lípy. Má obvod kmene přes dvanáct metrů a uvnitř je velká dutina. Předchozí vlastníci si v ní dokonce udělali kůlnu na uhlí.

KONTROLA VEJDovy LÍPY

Váš manžel mi prozradil, že Vaším velkým koníčkem jsou léčivé houby...

To souvisí s hnilobami stromů. Když hodnotím zdravotní stav stromu, musím si všimnout také projevů hniloby a určit její typ. Každá hniloba je jinak agresivní, některé postupují pomalu a nepředstavují pro strom riziko, ale například některé kořenové hniloby signalizují havarijní stav stromu. Hnilobu dřeva způsobují dřevní houby, které se v terénu určují podle plodnic. S některými plodnicemi se setkávám velmi často, ty vzácné jsem

během své praxe viděla jen několikrát. A mnohé plodnice jsou nejen jedlé, ale i léčivé. Například hlíva ústříčná, penězovka sametová, ucho jidášovo... To všechno jsou úžasné houby rostoucí na stromech. Takže pokud víte, co a kde hledat, můžete mít čerstvé houby celý rok. Více jsem se o léčivé účinky hub začala zajímat v devadesátých letech, kdy k nám začaly pronikat překlady knih z Číny o pěstování a účincích hub a začal se o ně zajímat i farmaceutický průmysl, takže v této oblasti probíhá rozsáhlý výzkum. Některé druhy se hledají opravdu obtížně, dokonce jeden druh léčivé houby jsem v Olomouckém kraji našla jen na dvou stromech, a ještě je třeba přijít v tu správnou dobu.

Sbíráte také léčivé byliny?

Nejen sbírám, ale i pěstuji. Obě moje babičky léčivé byliny aktivně používaly nejen k léčení lidí, ale i zvířat. Dokonce jsem (v rámci přípravy na aktivní důchod) před deseti lety absolvovala třísemestrální kurz o léčivých bylinách na Farmaceutické fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové, abych se o nich dozvěděla víc, ale byl více zaměřen na chemii než na bylinky jako takové. Sama si vyrábím různé masti a tinktury, které pak rozdávám svým blízkým. Mrzí mě, že nemám dostatek času, abych nasbírala všechny byliny, co bych chtěla. Vzhledem ke svojí práci mám volné jenom víkendy, což je v případě špatného počasí málo a mnohé byliny mi pak chybí, protože je nestihnu sklidit ve správnou dobu. Občas používám rýček, protože i mnohé kořeny jsou léčivé. Proto si také hodně bylin už pěstuji na zahrádce, včetně různých plevelů, jako je valeriána a jitrocel. Dokonce jsem si založila jezírko, abych mohla pěstovat i vodní léčivky, jako třeba puškvorec nebo vachtu, ale to se mi zatím moc nedaří.

Děkuji Vám za rozhovor. (S. B.)

KULTURNÍ DŮM

- **ŘEZBÁŘSKÝ WORKSHOP** – náhradní termíny: 10. 4., 18. 4. a 9. 5.
- **MINIGALERIE NA VERANDĚ** – výloha
Svět Boženy Němcové a výstava divadelních kostýmů
- **KINO SOUTĚŽ**

Příznivci pěkných filmů si mohou zasoutěžit ve svých znalostech z přehlídky filmů, které byly promítnuty v našem kině během minulé sezony. Správné odpovědi budou slosovány. Odpovědi zasílejte s celou adresou a kontaktem na e-mail kulturak@postrelmov.cz

BOBULE:

- a) Napiš, ve které části ČR se film natáčel a uveď dvě místa, kde se hlavní děj odehrává.
- b) Doplň jména herců, kteří ztvárnili hlavní postavy – ? Hádek, Lukáš?

NEJVYŠŠÍ NABÍDKA:

- a) Kdo ztvárnil hlavní postavu Virgila?
- b) Kdo napsal k filmu hudbu?
- c) Kde převážně se tento mysteriózní film natáčel?

STAŘÍCI:

- a) Kdo ztvárnil postavu válečného veterána Vlastimila Reinerera?
- b) Kdo ztvárnil vedlejší postavu kamaráda Antonína?
- d) Kdo podle svého scénáře film natočil?
- e) Získal film cenu Českého lva?

KNIHOVNA

OTEVÍRACÍ DOBA: **PONDĚLÍ:** 9.00 – 12.00 hod.,
ÚTERÝ: 13.00 – 19.00 hod., **ČTVRTEK:** 13.00 – 18.00 hod.

KONTAKTY: tel: 588 881 765, 774 878 441
e-mail: knihovna@postrelmov.cz, web: www.postrelmov.knihovna.cz

- Čtenáři si mohou **dohodnout návštěvu knihovny telefonicky nebo mailem**. V běžných otevíracích hodinách není zatím knihovna přístupná. Kromě knih vám půjčme také audio knihy, časopisy (např. D Test) a společenské hry.
- V knihovně můžete do konce dubna zhlédnout prodejní **výstavu háčkovaných hraček** paní **Ireny Měrkové** ze Šumperka.
- **Akce pro děti, jejich rodiče i prarodiče**

NAKRESLI OBRÁZEK KE KNIZE. KTEROU ČTEŠ...

Můžete použít libovolnou výtvarnou techniku. Obrázky pošlete mailem nebo přineste do knihovny do 31. 3. 2021. Napište vaše jméno, věk a název knihy. Každý výtvarník bude odměněn drobným dárkem. Ilustrace budou vystaveny. Těšíme se na vaše práce!

Střela: měsíčník, vydává obec Postřelmov, Komenského 193, 789 69 Postřelmov, IČ 00303232. 3. číslo vydáno 25. 2. 2021. Šéfredaktor: Petra Balcárková, redakční rada: Luděk Nevoral, Iveta Petříková, Mirka Nezbedová. Dopisovatelé: P. B. (Petra Balcárková), Z. H. (Zdena Hrachovinová), K. J. (Kristýna Jašková). Úvodní foto: Luděk Nevoral. Ilustrační foto: Lenka Hajduková, Petra Balcárková, Kristýna Jašková, archiv Ireny Vágnerové, archiv Střely. Uzávěrka příspěvků: 20. den předcházejícího měsíce. Periodický tisk územně správního celku. Střelu lze prohlížet v elektronické podobě na www.postrelmov.cz; připomínky a náměty zasílejte na: strela@postrelmov.cz nebo na OÚ Postřelmov; archiv Střely na www.postrelmov.cz. Za nepodepsané články odpovídá redakce. MK ČR E 10302, určeno občanům obce Postřelmov.